Bundel - 2a.Commissie Maatschappij en Bestuur Beeldvormend van 5 september 2024

0.1 Afsprakenlijst beeldvormende commissie Maatschappij en Bestuur van 5 september 2024
AFSPRAKENLIJST Beeldvormende Commissie Maatschappij en Bestuur 05-09-2024

1 Opening door de voorzitter van de Commissie Maatschappij en Bestuur, mevrouw G. Holtrop

2 Vaststelling van de agenda
Agenda Beeldvormende commissie M&B 05-09-2024

3 Actieve informatie uit het college

4 Mededelingen vanuit de fracties

5 Initiatiefvoorstel oprichten Jongerenraad Aalsmeer
Het doel van dit voorstel is het bevorderen van politiek-maatschappelijke participatie van jongeren uit Aalsmeer en Kudelstaart in samenspel met de gemeentelijke organisatie, het college en de gemeenteraad en bijdragen aan de maatschappelijke ontwikkeling van jongeren. Daarnaast worden jongeren actief betrokken bij de politiek waardoor de kloof tussen jongeren en politiek worden verkleind en wordt er in beleid rekening gehouden met de belangen, invalshoeken en prioriteiten van jongeren.
Vergaderorde:
1ste termijn
1. Toelichting door indiener initiatiefvoorstel
2. Insprekers met betrekking tot het initiatiefvoorstel (5 min. per inspreker en na iedere inspreker gelegenheid tot het stellen van vragen door fracties).
2de termijn
3. Stellen van toelichtende vragen door fracties aan initiatiefnemer en college (mbt wensen en bedenkingen).
Initiatiefvoorstel Jongerenraad Aalsmeer
RAADSBESLUIT CDA, VVD, Absoluut Aalsmeer, D66, GroenLinks, PvdA, FlorAalsmeer, jongerenraad Aalsmeer
20240718 Zienswijze over initiatiefvoorstel Jongerenraad

6 Vaststellen Bibliotheekvisie Aalsmeer 2025 - 2030
Portefeuillehouder: W. Kikkert
Het doel van dit voorstel is het bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling en verbetering van de maatschappelijke kansen van bewoners door o.a. het ter beschikking stellen van kennis en informatie, het bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie, het bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur, het organiseren van ontmoeting en debat en het kennis laten maken met kunst en cultuur.
Vergaderorde:
Gelegenheid voor inspraak
Gelegenheid voor vragen van de fracties aan de portefeuillehouder
Gelegenheid voor aanvullende vragen n.a.v. de beantwoording door de portefeuillehouder
20240709 Getekend raadsvoorstel Bibliotheekvisie Aalsmeer 2025 - 2030
Raadsbesluit Bibliotheekvisie Aalsmeer 2025 - 2030
Bibliotheekvisie Aalsmeer 2025 - 2030

7 Regionale Samenwerking

8 Sluiting

Gemeente Aalsmeer

AFSPRAKENLIJST BEELDVORMENDE COMMISSIE MAATSCHAPPIJ EN BESTUUR
D.D. 5 SEPTEMBER 2024

BEELDVORMENDE COMMISSIE M&B

Aanwezig:
Voorzitter: mevrouw G. Holtrop
Griffier: mevrouw M.J.M. Nijman-de Zeeuw
Leden:

CDA:	de dames M. van Diemen, T. van der Meer en de heren M.P. Buskermolen, D. van Willegen, G.J.H. Winkels en B.P. Adema
VVD:	de dames E.S.I. Mijwaart, M. Vleghaar en C.A.M. Simon-van Oosterhout en de heren J.G.E. Bouwmeester en E.P. Abbenhuës
Absoluut Aalsmeer:	de heren W.T.J.M. Koster en D. Kuin
D66:	mevrouw M.J. Geisler en de heer S.J.R. de Vries
GroenLinks:	mevrouw J.I. Koopmann-Trawinski
PvdA:	de heer J.H. Buisma
FlorAalsmeer:	mevrouw J. Keessen en de heer D.J. Biesheuvel

Portefeuillehouders: de heren L.B. Kabout, W. Kikkert en S.A.S. Spaargaren

Agenda punt	Onderwerp	Afspraak
1.	**Opening door de voorzitter, mevrouw G. Holtrop** **Griffier: M.J.M. Nijman-de Zeeuw**	

2.	**Vaststelling van de agenda**	De voorzitter deelt mee dat de ingeplande presentatie inzake de brandweerkazerne is komen te vervallen. De bedoeling is dat deze presentatie in een beeldvormend deel van de oordeelsvormende commissie Maatschappij en Bestuur van 19 september a.s. wordt geagendeerd. Een notitie komt komende week naar de raad. De agenda is conform vastgesteld.
3.	**Actieve informatie uit het college**	Er is nog geen actieve informatie uit het college.
4.	**Mededelingen vanuit de fracties**	Er zijn geen mededelingen vanuit de fracties.
5.	**Initiatiefvoorstel oprichten Jongerenraad Aalsmeer** Het initiatiefvoorstel wordt doorgezet naar de oordeelsvormende commissie van 19 september a.s. In de tussentijd is er ruimte om met de fracties onderling te overleggen en het initiatiefvoorstel waar nodig aan te passen. <u>Toezegging:</u> De wethouder zegt toe dat het college het voorstel voor een jongerenraad, in samenwerking met de Kernorganisatie, verder vorm wil geven in lijn met de aangegeven kaders en financiën dekking wil onderzoeken. De planning op dit moment is dat het voorstel in december kan voorliggen.	Door naar de oordeelsvormende commissie van 19-09-2024

6.	**Vaststellen Bibliotheekvisie Aalsmeer 2024** Portefeuillehouder: W. Kikkert Toezeggingen: De bibliotheekvisie wordt z.s.m. aangepast naar aanleiding van de opmerkingen vanuit de commissie zoals het schrappen van één grafiek op pagina 10 die dubbel is opgenomen, een duidelijker omschrijving van de whize doelgroepen en het uit elkaar halen van doelstellingen en parameters.	Door naar de oordeelsvormende commissie van 19-09-2024
7.	**Regionale samenwerking**	Er zijn geen mededelingen inzake de regionale samenwerking
8.	**Sluiting**	De voorzitter sluit de vergadering om 21.15 uur

Gemeente Aalsmeer

AGENDA VOOR DE VERGADERING VAN DE
COMMISSIE MAATSCHAPPIJ EN BESTUUR
op donderdag 5 september 2024, 20.00 uur

BEELDVORMEND
Fracties kunnen hun vragen indienen tot 12 uur op de vrijdag voor de vergadering. Het college beantwoordt de vragen op de dinsdag daarna.
Het doel van een beeldvormende vergadering is dat alle deelnemers dezelfde informatie hebben over een voorstel.

Tijd	Agenda punt	Onderwerp
20.00	1.	**Opening door de voorzitter van de Commissie Maatschappij en Bestuur, mevrouw G. Holtrop** **Griffier: M.J.M. Nijman-de Zeeuw**
20.02	2.	**Vaststelling van de agenda**
	3.	**Actieve informatie uit het college**
	4.	**Mededelingen vanuit de fracties**
20.10	5.	**Initiatiefvoorstel oprichten Jongerenraad Aalsmeer** *Het doel van dit voorstel is het bevorderen van politiek-maatschappelijke participatie van jongeren uit Aalsmeer en Kudelstaart in samenspel met de gemeentelijke organisatie, het college en de gemeenteraad en bijdragen aan de maatschappelijke ontwikkeling van jongeren. Daarnaast worden jongeren actief betrokken bij de politiek waardoor de kloof tussen jongeren en politiek worden verkleind en wordt er in beleid rekening gehouden met de belangen, invalshoeken en prioriteiten van jongeren.* **Vergaderorde:** *1ste termijn* 1. Toelichting door indiener initiatiefvoorstel 2. Insprekers met betrekking tot het initiatiefvoorstel (5 min. per inspreker en na iedere inspreker gelegenheid tot het stellen van vragen door fracties). *2de termijn* 3. Stellen van toelichtende vragen door fracties aan initiatiefnemer en college (mbt wensen en bedenkingen).
20.40	6.	**Vaststellen Bibliotheekvisie Aalsmeer 2024** Portefeuillehouder: W. Kikkert *Het doel van dit voorstel is het bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling en verbetering van de maatschappelijke kansen van bewoners door o.a. het ter beschikking stellen van kennis en informatie, het bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en*

		educatie, het bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur, het organiseren van ontmoeting en debat en het kennis laten maken met kunst en cultuur. **Vergaderorde:** 1. Gelegenheid voor inspraak 2. Gelegenheid voor vragen van de fracties aan de portefeuillehouder 3. Gelegenheid voor aanvullende vragen n.a.v. de beantwoording door de portefeuillehouder
21.10	7.	**Regionale samenwerking**
21.20	8.	**Sluiting**

Gemeente Aalsmeer

INITIATIEFVOORSTEL

Zaaknummer:	Z24-076829		
Voorstel van:	CDA, VVD, Absoluut Aalsmeer, D66, GroenLinks, PvdA, FlorAalsmeer	**Behandelend ambtenaar:**	M.J. Oostveen marjon.oostveen@aalsmeer.nl
Datum:	11 juli 2024		
Portefeuillehouder:	Willem Kikkert		

Onderwerp
Jongerenraad Aalsmeer

Raadsbesluit
Initiatiefnemers stellen de raad voor te besluiten:

1. Een onafhankelijke Aalsmeerse jongerenraad te installeren, die gevraagd en ongevraagd advies uitbrengt aan het college van B&W;
2. Een externe begeleider aan te nemen voor gemiddeld 8 uur per week voor het begeleiden van de jongerenraad;
3. Jaarlijks een budget van €35.000 te reserveren voor een periode van 3 jaar;
4. Het functioneren van de jongerenraad na 2,5 jaar te evalueren en op basis daarvan te besluiten de jongerenraad al dan niet voort te zetten.

Samenvatting
De gemeenteraad en het college van B&W hechten veel waarde aan participatie van inwoners, organisaties en bedrijven. Dat blijkt uit de vastgestelde Participatievisie en uit het raads- en collegeprogramma.
Politieke besluiten hebben grote gevolgen voor het leven van kinderen en jongeren nu en in hun nabije toekomst, maar zij hebben weinig mogelijkheden om mee te denken en te praten over wat er in hun dorp gebeurt. Voor kinderen tussen de 10 en 12 is dat deels ondervangen: in Aalsmeer kennen we sinds 2019 een goed functionerende kinderraad. Voor jongeren vanaf 12 jaar bestaan er echter nauwelijks mogelijkheden om politiek te participeren en hun stem en ideeën te laten meewegen. Daarom willen de initiatiefnemers dat er een Aalsmeerse jongerenraad komt, die politiek neutraal is en onafhankelijk gevraagd en ongevraagd advies kan uitbrengen aan het college van B&W.
Onderzoek heeft uitgewezen dat een jongerenraad het beste functioneert als deze wordt ondersteund door een extern begeleider. Jongerenorganisaties zoals Gro-up en De Binding en het Yuverta College hebben aangegeven zich te zullen inzetten op gebied van publiciteit en werving van leden.
Gestreefd wordt naar oprichting van de jongerenraad in Q1 van 2025. De jongeren bepalen zelf hun prioriteiten, werkwijze en manier van adviseren. Gedacht wordt aan een structuur waarbij een kernteam verantwoordelijk is voor de reguliere activiteiten en er via social mediakanalen en met scholen, (sport) verenigingen en jongerenorganisaties een brede groep van jongeren betrokken is en gehoord wordt.
In het najaar van 2027 zal er een evaluatie met daaruit voortvloeiend advies volgen.

Doel

1. Bevorderen van politiek-maatschappelijke participatie van jongeren uit Aalsmeer en Kudelstaart in samenspel met de gemeentelijke organisatie, het college van B&W en de gemeenteraad.
2. In beleid rekening houden met de belangen, invalshoeken en prioriteiten van jongeren.
3. Jongeren actief betrekken bij de politiek en daarmee de kloof tussen jongeren en politiek verkleinen.

4. Bijdragen aan de maatschappelijke ontwikkeling (vaardigheden, kennis, netwerk) van jongeren.

Prestatie
We willen bereiken dat er in Aalsmeer een onafhankelijke jongerenraad functioneert, die het college van B&W gevraagd en ongevraagd advies geeft en zo de politiek/maatschappelijke participatie van Aalsmeerse jongeren bevordert en jongeren een stem geeft in de beleidsvoorbereiding, de uitvoering van beleid en in het besluitvormingsproces.

Voorgeschiedenis en context
De gemeenteraad van Aalsmeer heeft de wens geuit om vorm te geven aan jongerenparticipatie in Aalsmeer. In de Presidiumvergadering van 30 november 2023 is afgesproken om dit uit te werken op basis van het memo 'Verkenning jongerenraad Aalsmeer'. Tijdens een bijeenkomst met raads- en commissieleden heeft de Jongerenraad uit Stede Broec een presentatie gegeven en is er gediscussieerd over mogelijkheden, tips en valkuilen.
Sindsdien zijn er gesprekken gevoerd met gemeenten waar reeds jongerenraden bestaan, met Aalsmeerse organisaties die betrokken zijn bij jongerenwerk, met middelbare scholen, met jongerenraden uit andere gemeenten en met jongeren die de democratiespellen in ons raadhuis volgen. Op basis van deze gesprekken is een Plan van Aanpak geformuleerd en ligt dit initiatiefvoorstel voor.

Eén van de eerste stappen is het werven en aannemen van een extern begeleider en het werven van leden voor de jongerenraad. Hieraan zullen verschillende organisaties meewerken en wordt er een middag met alle leerlingen op het Yuverta College georganiseerd.

De jongerenraad zal haar eigen structuur, prioriteiten, thema's en werkwijze bepalen. Om dit goed vorm te geven wordt een externe begeleider ingehuurd. De jongerenraad werkt met een kernteam, dat via social media, sportverenigingen, jongerenwerk en contact met middelbare scholen, een bredere groep van jongeren bereikt en betrekt. De jongeren ontvangen de landelijk vastgestelde bijdrage voor vrijwilligerswerk en krijgen een aantal vaardigheidstrainingen. Zij kunnen gebruik maken van de vergaderfaciliteiten in het raadhuis.

Overwegingen die hebben geleid tot het voorgestelde besluit
Jongeren zijn niet expliciet in beeld bij beleidsvorming en -uitvoering, terwijl lokale besluitvorming grote invloed heeft op hun dagelijks leven en nabije toekomst. Vanuit de participatiegedachte leeft de wens om jongeren zelf een stem en inbreng te geven bij de ontwikkeling van gemeentelijke beleid en het stellen van prioriteiten. Oprichten van een jongerenraad is een middel om te komen tot meer betrokkenheid van jongeren bij de democratie in het algemeen en bij de beleidsvorming in Aalsmeer in het bijzonder.

Keuzemogelijkheden/alternatieven
1. Ervoor kiezen om geen begeleider aan te nemen
   Dit wordt afgeraden omdat uit ervaringen bij andere gemeenten is gebleken dat zonder begeleiding de jongerenraad moeilijk op gang komt en veel minder effectief is in haar activiteiten en adviezen.

2. Ervoor kiezen om de vrijwilligersvergoeding niet uit te keren
   Dit wordt afgeraden omdat het een belangrijke drijfveer kan zijn voor jongeren een (kleine) vergoeding te ontvangen voor hun inzet, tijd en energie. Een vergoeding benadrukt bovendien de niet-vrijblijvendheid.

Participatie
Bij de start van het traject om te komen tot een jongerenraad is een werksessie georganiseerd met raads- en commissieleden, leden van het college, ambtelijk

ondersteuners, vertegenwoordigers van Gro-Up, De Binding, de scouting, het Yuverta College en jongeren van de Jongeren Advies Raad van de SED-gemeenten. Er is een informele, maar intensieve, samenwerking met vergelijkbare initiatieven in Amstelveen en Uithoorn. Gro-up en De Binding werken mee op het gebied van werving en publiciteit.

Aalsmeerse jongeren worden uiteraard ook zelf betrokken bij de oprichting van de jongerenraad. In september 2024 wordt een middag met scholieren van het Yuverta georganiseerd. Met ongeveer 400 leerlingen wordt het doel en de werkwijze van de jongerenraad besproken en worden leerlingen gevraagd zich aan te melden. Verder worden Aalsmeerse jongeren benaderd via leerlingenraden van scholen buiten Aalsmeer. Ex-leden van de kinderraad worden benaderd evenals de netwerken van het lokale jongerenwerk en sportverenigingen. Ook zal er via de leerlingenraden van de scholen in het voortgezet onderwijs in Uithoorn en Amstelveen werving plaatsvinden.

Met de jongeren die deel gaan uitmaken van de jongerenraad wordt verdere invulling gegeven aan de werkwijze, prioriteiten en taken en rollen van de raad. Dit valt onder de noemer co-creatie.
De jongerenraad wordt nadrukkelijk gevraagd op bredere schaal jongeren uit Aalsmeer te benaderen, te bereiken en te betrekken, waardoor de inbreng van jongeren groter en meer divers wordt. Dit kan bijvoorbeeld via een platform als Discord.

Kanttekeningen en risico's

Het succes van de jongerenraad staat of valt uiteraard met de participatie van jongeren. De kans bestaat dat deze tegenvalt; dat er niet voldoende jongeren enthousiast worden en zich aanmelden. Ook leert de ervaring in andere steden dat jongeren vrij vaak tussentijds afhaken, vanwege studieverplichtingen, verhuizing naar een andere stad of simpelweg door andere bezigheden en interesses.
Het is daarom van groot belang de jongerenraad doorlopend onder de aandacht te brengen onder en bij jongeren, zodat nieuwe aanwas de raad goed weet te vinden. Door het mogelijke verloop is goede begeleiding en training van vaardigheden extra belangrijk. Van belang is ook dat de jongeren plezier hebben in hun inzet voor de jongerenraad. Er moet voldoende ruimte zijn voor eigen inbreng, voor informele ontmoetingen en voor persoonlijke ontwikkeling.

Financiën

Jaarlijks is een bedrag nodig van € 35.000, waaruit de volgende zaken gefinancierd kunnen worden:

a. Externe begeleiding: 8 uur per week, flexibel in te vullen
b. Vrijwilligersvergoeding voor de leden van de jongerenraad
c. Vergaderkosten
d. Organiseren van activiteiten
e. Werving en promotie
f. Social Media en Discord Platform

Voorgesteld wordt om het totaalbedrag van €105.000 voor drie jaar te reserveren en dit in een op te richten Reserve Jongerenraad te storten. Het voorstel is om dit op te nemen in de Tweede Bestuursrapportage van 2024.
Een alternatieve financieringsvorm is om hiervoor incidenteel geld uit de algemene reserve beschikbaar te stellen voor de maximale periode van 3 jaar.

Vervolgstappen

1. Aannemen van een extern begeleider Q3 2024
2. Werven van leden voor de jongerenraad Q3 en Q4 2024
3. Installatie jongerenraad Q1 2025
4. Vaststellen programma en prioriteiten door de jongerenraad Q2 2025

Evaluatie

1. Het functioneren van de jongerenraad wordt na 2,5 jaar (Q4) geëvalueerd.
2. In Q4 2027 wordt besloten over al dan niet voortzetten van de jongerenraad.

Duurzaamheidsaspecten

Niet van toepassing.

Bijlagen

- Memo Verkenning jongerenraad Aalsmeer
- Plan van aanpak oprichten jongerenraad

Naam en ondertekening

Sybrand de Vries, D66

Dirk van Willegen, CDA

Dirk van der Zwaag, VVD

Werner Koster, Absoluut Aalsmeer

Ronald Fransen, GroenLinks

Jelle Buisma, PvdA

Judith Keessen, FlorAalsmeer

Dit document is elektronisch ondertekend. Zie de elektronische handtekening(en) rechtsboven op pagina 1.

Gemeente Aalsmeer

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Aalsmeer;

gelezen het voorstel van CDA, VVD, Absoluut Aalsmeer, D66, GroenLinks, PvdA, FlorAalsmeer, d.d. 11 juli 2024, zaaknummer Z24-076829

gelet op artikel 147a lid 1 van de Gemeentewet;

en gelet op artikel 36 van het Reglement van orde voor de raad van gemeente Aalsmeer 2022;

Besluit

1. Een onafhankelijke Aalsmeerse jongerenraad te installeren, die gevraagd en ongevraagd advies uitbrengt aan het college van B&W;
2. Een externe begeleider aan te nemen voor gemiddeld 8 uur per week voor het begeleiden van de jongerenraad;
3. Jaarlijks een budget van €35.000 te reserveren voor een periode van 3 jaar;
4. Het functioneren van de jongerenraad na 2,5 jaar te evalueren en op basis daarvan te besluiten de jongerenraad al dan niet voort te zetten.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 oktober 2024.

De plv. griffier,

drs. O.F. Matheijsen

De voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

Gemeente Aalsmeer

INTERNE NOTITIE

Aan Gemeenteraad Aalsmeer
Via Sj. Vellenga
Van College B&W

Datum 16 juli 2024

Betreft Zienswijze over initiatiefvoorstel Jongerenraad

Het college heeft vanuit de griffie een initiatiefvoorstel van de gemeenteraad ontvangen over het oprichten van een jongerenraad, zoals bekend een langer gekoesterde wens van enkele raadsfacties.

Hieronder enkele overwegingen vanuit het college over dit initiatiefvoorstel:

1. Participatie van inwoners past bij hoe Aalsmeer beleid wil maken en vormgeven. Het recent vastgestelde Participatiebeleid is hier een duidelijk voorbeeld van.
2. Een jongerenraad sluit op zich aan bij de participatiegedachte van Aalsmeer: betrokkenheid van inwoners, dus ook van jongeren
3. De basis voor dit voorstel is ambtelijk door de griffie gelegd, waarbij zij overleg heeft gehad met de Kernorganisatie en de AA-organisatie om input op te halen (vervolg op jongerenraad, aanstellen trekker van buiten de ambtelijke organisatie, etc.). Deze input is verwerkt in het voorstel.
4. Aalsmeer heeft geen formatie ingekocht bij AA voor de oprichting en begeleiding van een jongerenraad via de dienstverleningsbijdrage aan de AA-organisatie. Gezien de beoogde wijze van opzet (een pilot voor drie jaar waarbij de vraag sowieso zal zijn of er voldoende jongeren willen deelnemen), verdient het aanbeveling de benodigde ondersteuningscapaciteit extern in te huren. Dit is verwerkt in het voorstel.
5. Een enkele kritische kanttekening:
    a. Binnen de huidige begroting is geen dekking voor dit voorstel. Het college heeft opdracht de komende jaren een aanzienlijk bedrag te bezuinigen.
    b. In het gevraagde *raadsbesluit* ontbreekt formeel de dekking. In de financiële paragraaf wordt gesproken over twee alternatieven, waar dit naar ons inziens geen alternatieven zijn. Daarbij wordt uitgegaan van de algemene reserve, wat financieel suboptimaal is.
    c. Zowel de eigen middelen van de raad als die van de griffie zijn niet toereikend om dit voorstel te dekken (op basis van historie afgelopen jaren)
    d. De financiële tekst zou wat ons betreft moeten luiden (zowel in het besluit als de financiële paragraaf): ‘De kosten te dekken uit de stelpost behoedzaamheid en hieruit voor drie jaar een bestemmingsreserve te vormen. De griffie te machtigen ten laste van deze reserve uitgaven te doen voor het aangeven doel.’
    e. Het is van belang de jongerenraad mee te geven dat de gemeente Aalsmeer de komende jaren financieel geconfronteerd wordt met schaarste, wat in schril contrast kan staan met de eventuele wensen vanuit de jongerenraad.

Signed By: Oude Kotte, G.E. (Gido) <gido.oudekotte@aalsmeer.nl>
10/07/2024 09:12:32 CEST
ID: 90ebd460-53e5-468a-b96c-20b2cc037cb9
Auth: Scribble

Gemeente Aalsmeer

RAADSVOORSTEL

Signed By: Vellenga, Sj. (Sjoerd) <sjoerd.vellenga@aalsmeer.nl>
09/07/2024 15:30:35 CEST
ID: 90ebd460-53e5-468a-b96c-20b2cc037cb9
Auth: Scribble

Zaaknummer:	Z24-071865		
Voorstel van:	College van burgemeester en wethouders	**Behandelend ambtenaar:**	Mirjam Flik Kernorganisatie Aalsmeer
Datum:	1 juli 2024		
Portefeuillehouder:	Wethouder W. Kikkert		

Onderwerp

Bibliotheekvisie Aalsmeer 2025 - 2030

Raadsbesluit

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De bibliotheekvisie 'Op weg naar een moderne en toekomstbestendige bibliotheek'- een nieuwe bibliotheekvisie voor de gemeente Aalsmeer 2025-2030' vast te stellen.
2. De bibliotheekvisie 'De bibliotheek van nu naar 2025' uit 2016 in te trekken.
3. De bedragen die Aalsmeer ontvangt vanuit de decentralisatie-uitkering voor de zorgplicht bibliotheken 1-op-1 ten behoeve van de bibliotheekfunctie in Aalsmeer te verwerken in de P&C-documenten.

Samenvatting

Aalsmeer vindt het belangrijk dat de bibliotheek een steeds duidelijkere sociale en maatschappelijke rol vervuld in de samenleving. Dit past ook bij het Rijksbeleid: vanaf 2025 krijgen gemeenten een zorgplicht voor bibliotheken, met extra financiering van het Rijk voor een toekomstbestendige bibliotheekvoorziening. Dit vraagt om een vernieuwde rol van de bibliotheek. Deze bibliotheekvisie voor de gemeente Aalsmeer, ontwikkeld in samenwerking met Bibliotheek Amstelland, gaat hierop in.

Deze bibliotheekvisie biedt een raamwerk voor de veranderende rol van de bibliotheek en sluit aan op de ambitie van de gemeente zoals vastgelegd in de Strategienota Sociaal Domein 2024-2027, waarin de gemeente inzet op gelijke kansen en een gezond en gelukkig leven voor iedereen.

Doel

De bibliotheek draagt, met haar vestigingen in Aalsmeer (Oude Veiling) en Kudelstaart (mobiele vestiging/pilot), bij aan de persoonlijke ontwikkeling en verbetering van de maatschappelijke kansen van bewoners. Dit doet zij door het:

- ter beschikking stellen van kennis en informatie;
- bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie;
- bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur;
- organiseren van ontmoeting en debat; en
- laten kennis maken met kunst en cultuur.

Prestatie

De bibliotheek speelt een cruciale rol in het bevorderen van lezen, kennisdeling, cultuurparticipatie en digitale inclusie. De opdracht aan Bibliotheek Amstelland is om, op basis van de gemeentelijke maatschappelijke uitdagingen, doelen te bereiken die verdeeld zijn over vier pijlers:

1. *Toegang tot kennis en informatie:* de bibliotheek biedt een breed scala aan bronnen en materialen, zowel fysiek als digitaal, om aan de diverse interesses en behoeften van de gemeenschap te voldoen.

2. *Cultuur en gemeenschap:* de bibliotheek fungeert als cultureel centrum, bevordert inclusie en biedt ondersteuning voor maatschappelijke kwesties zoals eenzaamheid en dementie, in samenwerking met lokale zorginstellingen.
3. *Educatie en een leven lang leren:* de bibliotheek creëert een stimulerende leeromgeving met programma's en activiteiten gericht op leesbevordering, mediawijsheid, digitale vaardigheden, taalondersteuning en persoonlijke ontwikkeling.
4. *Digitale inclusie:* de bibliotheek helpt bij het overbruggen van de digitale kloof door toegang te bieden tot moderne technologieën en trainingen om de digitale vaardigheden en zelfvertrouwen van inwoners te vergroten.

Voorgeschiedenis en context

De huidige bibliotheekvisie loopt af in 2025. Vanaf 1 januari 2025 krijgen gemeenten een zorgplicht voor bibliotheken en hun functies, ondersteund door extra financiering van het Rijk voor een toekomstbestendige bibliotheekvoorziening. Het doel van de invoering van de zorgplicht is een landelijk dekkend netwerk van fysieke bibliotheken en een versterkte online bibliotheekfunctie. Bibliotheken en provinciale ondersteuningsinstellingen zullen met gemeenten en provincies plannen maken om bibliotheekvoorzieningen te herstellen, versterken en toekomstbestendig te maken. Het Rijk beschouwt een toekomstgerichte bibliotheek als een goed bereikbare openbare ruimte met diverse maatschappelijke functies, belangrijk voor de lokale gemeenschap.

Overwegingen die hebben geleid tot het voorgestelde besluit

1. Aalsmeer vindt een bibliotheek voor haar inwoners van belang, die een steeds duidelijkere sociale en maatschappelijke rol vervuld in de samenleving.
2. De nieuwe zorgplicht voor bibliotheken en hun functies per 1 januari 2025
3. Het in 2025 aflopen van de huidige bibliotheekvisie
4. Het bieden van extra financiering van het Rijk voor een toekomstbestendige bibliotheekvoorziening.
5. Het veranderen van de samenleving en daarmee de rol van de bibliotheek willen we een plek geven in onze nieuwe Aalsmeerse bibliotheekvisie.
6. De mogelijkheid tot het uitbreiden van de bibliotheek in De Oude Veiling en het invullen van een (mobiele) bibliotheek voor Kudelstaart op basis van extra (SPUK-)middelen vanuit het Rijk.
   Deze zes overwegingen maken de 2e helft van 2024 een passend moment om een nieuwe visie op een bibliotheek voor Aalsmeer vast te stellen.

Keuzemogelijkheden/alternatieven

Met het indienen van een SPUK-aanvraag voor de bibliotheek in De Oude Veiling en een (mobiele) bibliotheek voor Kudelstaart heeft Aalsmeer richting gegeven aan het invullen van de (verplichte) zorgfunctie van bibliotheken. Het kader waaraan een bibliotheek moet voldoen vanaf 2025 ligt vast.
Het niet invullen van een bibliotheek voor Kudelstaart was een optie geweest. Dit was vanuit inwoners, scholen en de politiek echter niet wenselijk.
Een permanente vestiging in Kudelstaart is een andere optie. Met de middelen vanuit het Rijk is dit echter niet haalbaar, los van de effecten op het gebruik van de vestiging in De Oude Veiling. Daarom kiezen we nu voor het experiment van een mobiele vesting.

Participatie

De bibliotheekvisie is opgesteld in samenwerking met de bibliotheek en er is er gebruik gemaakt van informatie en onderzoeken uit het bibliotheeknetwerk. Daarnaast hebben er gesprekken

plaatsgevonden met een inwoners en een aantal partners uit de Oude Veiling. Ook is er een presentatie aan de raad verzorgd om input op te halen.

Kantekeningen en risico's

1. Vanuit de toegekende SPUK-aanvragen ontvangt de bibliotheek incidenteel extra middelen. Deze zijn niet structureel. De exacte bedragen die de gemeente ontvangt voor de nieuwe taken in het kader van de zorgplicht bibliotheken zijn nog niet geheel duidelijk. Dit betekent dat het college samen met de bibliotheek nagaat welke inzet de bibliotheek op termijn zal kunnen blijven leveren.
2. Er zijn veel ontwikkelingen in Aalsmeer en Kudelstaart en de bevolking groeit gestaag. Daarnaast zijn er mogelijke (ruimtelijke) ontwikkelingen in het centrum van Kudelstaart. Het is van belang om deze ontwikkelingen mee te nemen in het uitvoeren van deze bibliotheekvisie.

3. Aalsmeer heeft een ombuiging binnen het sociaal domein opgenomen in de kadernota 2025. Deze ombuiging was nog niet nader ingevuld ten tijde van het opstellen van dit raadsvoorstel. Mogelijk heeft deze ombuiging na 2026 gevolgen voor de inzet van de bibliotheek. Indien dit het geval is rapporteren we uw raad over (mogelijke) consequenties in de P&C documenten of zo nodig separaat. Wij zullen hierbij rekening houden met de wettelijke eisen rond de zorgplicht bibliotheken. Eerder dan 2026 verwachten we geen effecten. Een keuze eerder ombuigingen in te zetten richting de bibliotheek zou immers betekenen dat Aalsmeer de door het rijk beschikbare SPUK-gelden (€ 270.000) zou moeten terugbetalen.

Financiën

Deze visie is uit te voeren op basis van de huidige programmabegroting en de doelsubsidies die Aalsmeer voor de nieuwe zorgplicht zal ontvangen. Daarnaast zijn de verleende SPUK-subsidies zijn van belang om het uitwerken van deze visie vorm te geven. De bedragen zijn voor het jaar 2025 opgenomen in de programmabegroting.

Vanaf 2026 is er een wettelijke zorgplicht. De gemeente ontvangt voor de uitvoering hiervan (naast in 2025) ook in 2026 een decentralisatie-uitkering bovenop de huidige middelen in het gemeentefonds. Deze decentralisatie-uitkering mag niet aan iets anders worden uitgegeven dan aan de wettelijke zorgplicht bibliotheken. Zodra de bedragen van deze decentralisatie-uitkering duidelijk zijn zullen wij deze 1-op-1 ten behoeve van de bibliotheek in de P&C-documenten verwerken.

Vanaf 2027 ontvangt Aalsmeer extra middelen om in de zorgplicht te voorzien niet meer via een decentralisatie-uitkering, maar via de algemene uitkering in het gemeentefonds. We informeren uw raad via de gebruikelijk P&C-momenten over de hoogte hiervan. Indien de hoogte van deze bedragen van invloed zijn op de uitvoerbaarheid van deze visie, dan informeren we uw raad hier eveneens over, zo nodig voorzien van een voorstel om deze visie op onderdelen aan te passen.

Vervolgstappen
Uitvoering en procesplanning

Na vaststellen publiceren wij deze visie en voeren we de visie uit.

Evaluatie

We evalueren in het vierde kwartaal van 2025 of we met deze visie op de juiste weg zijn en gewenste resultaten bereiken.

Duurzaamheidsaspecten
n.v.t.

Bijlagen

Bijlage: ‘Op weg naar een moderne en toekomstbestendige bibliotheek'- een nieuwe bibliotheekvisie voor de gemeente Aalsmeer 2025-2030’.

De secretaris,

drs. Sj. Vellenga

De voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

Dit document is elektronisch ondertekend. Zie de elektronische handtekening(en) rechtsboven op pagina 1.

Gemeente Aalsmeer

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Aalsmeer;

gelezen het voorstel van college van burgemeester en wethouders, d.d. 9 juli 2024, zaaknummer Z24-071865;

Besluit

1. De bibliotheekvisie 'Op weg naar een moderne en toekomstbestendige bibliotheek'- een nieuwe bibliotheekvisie voor de gemeente Aalsmeer 2025-2030' vast te stellen.
2. De bibliotheekvisie 'De bibliotheek van nu naar 2025' uit 2016 in te trekken.
3. De bedragen die Aalsmeer ontvangt vanuit de decentralisatie-uitkering voor de zorgplicht bibliotheken 1-op-1 ten behoeve van de bibliotheekfunctie in Aalsmeer te verwerken in de P&C-documenten.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 oktober 2024.

De plv. griffier,

Drs. O.F. Matheijsen

De voorzitter,

mr. G.E. Oude Kotte

Dit document is elektronisch ondertekend. Zie de elektronische handtekening(en) rechtsboven op pagina 1.

Gemeente Aalsmeer

‘OP WEG NAAR EEN MODERNE EN TOEKOMSTBESTENDIGE BIBLIOTHEEK’

Een nieuwe bibliotheekvisie voor de gemeente Aalsmeer

“If libraries aren’t about books, what are they about?” - David Lankes

Willem Kikkert
wethouder

Voorwoord

In een tijdperk waarin digitale technologie en instant toegang tot informatie steeds meer de norm worden, staan bibliotheken voor de uitdaging én de kans om hun rol in de samenleving opnieuw te definiëren. Deze visie op bibliotheken en het gebruik ervan is een uitnodiging om samen na te denken over de toekomst van deze waardevolle instellingen, die al eeuwenlang kennis, cultuur en gemeenschap ondersteunen.

Bibliotheken zijn meer dan slechts bewaarplaatsen van boeken; zij zijn levendige centra van leren, creativiteit en innovatie. Ze bieden een veilige en inclusieve ruimte voor iedereen, ongeacht leeftijd, achtergrond of sociale status. In een wereld waar informatie overvloedig en soms overweldigend is, fungeren bibliotheken als gidsen, die ons helpen navigeren door het digitale landschap en betrouwbare bronnen te vinden.

De uitdaging ligt in het balanceren van traditionele waarden met moderne eisen. Het behouden van een uitgebreide collectie fysieke boeken blijft essentieel, terwijl de integratie van digitale middelen en technologieën nieuwe mogelijkheden biedt om kennis en cultuur te delen.

Daarnaast krijgen we vanaf 2025 een zorgplicht waarin moet worden voorzien. Bibliotheken hebben hierin een belangrijke functie en de vraag naar bibliotheekdiensten neemt hierdoor toe. Binnen deze nieuwe verantwoordelijkheid van bibliotheken moeten we ons afvragen of we voldoende aansluiten op de kerntaken van de bibliotheek en de maatschappelijke vraagstukken.

Wat willen we als gemeente bereiken voor onze inwoners? Welk aanbod van de bibliotheek - ook in samenwerking met anderen - is nodig? Wat is de opbrengst van dat aanbod voor de gemeente en haar inwoners? Hoe moet de ruimte van de bibliotheek eruitzien, zowel voor boeken als voor activitei-ten? Welke verbeteringen kunnen worden aangebracht in de bibliotheek van de toekomst in De Oude Veiling en in de aanstaande bibliotheekvoorziening in Kudelstaart?

Met de bibliotheekvisie ‘Op weg naar een moderne en toekomstbestendige bibliotheek’ krijgen we inzicht in en bieden we kaders voor een toekomstbestendige bibliotheek voor heel Aalsmeer én Kudelstaart. Samen kunnen we ervoor zorgen dat bibliotheken een baken van kennis, verbinding en inclusiviteit blijven, nu en in de toekomst.

Inhoudsopgave

H1 De bibliotheek in een breder perspectief 4

H2 Landelijke kaders, maatschappelijke opgaven en trends 6

H3 de Bibliotheek Amstelland 9

H4 Opdracht aan de bibliotheek 12

H5 Toekomstperspectief 19

H6 Hoe evalueren we de bibliotheek? 21

H7 Financiën 22

Bijlage 1: SPUK middelen 23

1 De bibliotheek in een breder perspectief

Deze visie op de bibliotheek voor de gemeente Aalsmeer is ontwikkeld in nauwe samenwerking met de Bibliotheek Amstelland, die ook de gemeenten Amstelveen en Uithoorn bedient. De visie speelt in op bredere trends in de bibliotheeksector, waarbij de bibliotheek een steeds belangrijkere sociale en maatschappelijke rol in het dagelijks leven speelt. Om relevant te blijven en ondersteuning te bieden in onze huidige digitale informatiesamenleving, moet de bibliotheek voortdurend vernieuwen. Ook wordt de bibliotheek steeds meer het centrale punt waar bewoners samen komen.

De gemeente Aalsmeer staat voor diverse sociaal-maatschappelijke uitdagingen, zoals huisvesting, duurzaamheid, armoede, eenzaamheid, gezondheidszorg en werkgelegenheid. Met een groeiende bevolking streeft de gemeente naar gelijke kansen voor iedereen en zet zich in voor voorzieningen die bijdragen aan een gezond en gelukkig leven. Deze mensgerichte ambitie is vastgelegd in de Strategienota Sociaal Domein 2024-2027 - 'Omzien naar elkaar, verbinden en versterken'. De veranderende verantwoordelijkheden van de overheid en de lokale behoeften vragen om een vernieuwde rol van de bibliotheek.

ZORGPLICHT 2025

Op de lange termijn beschouwt de Rijksoverheid het waarborgen van de bereikbaarheid van fysieke bibliotheken als een belangrijk aandachtspunt. Daarom krijgen gemeenten vanaf 1 januari 2025 een zorgplicht voor bibliotheken en hun functies. Gemeenten en provincies worden verplicht om een lokale bibliotheek of een provinciale ondersteuningsinstelling te hebben. Vanaf dat moment ontvangen gemeenten structureel extra financiering van het Rijk voor een zogenoemde 'toekomstbestendige bibliotheekvoorziening'. Het doel is een landelijk dekkend netwerk van fysieke bibliotheken en het versterken van de online bibliotheekfunctie. Bibliotheken en provinciale ondersteuningsinstellingen (POI's) kunnen, samen met hun gemeenten en provincies, plannen maken voor het herstellen, versterken en toekomstbestendig maken van bibliotheekvoorzieningen. Het ministerie ziet een toekomstgerichte bibliotheekvoorziening als een goed bereikbare openbare bibliotheek die een breed scala aan maatschappelijke functies biedt, wat van groot belang is voor de lokale gemeenschap.

Bibliotheken moeten zichzelf heruitvinden en samenwerking met partners speelt hierbij een cruciale rol. De toenemende vraag naar bibliotheekdiensten vereist specialistische kennis, waardoor de bibliotheek steeds meer fungeert als een 'tussenportaal' waar iedereen terecht kan. Het ontwikkelen van een doordachte toekomstvisie kan de bibliotheek een sterkere rol geven in de Aalsmeerse samenleving en de samenwerking met diverse professionele partijen en de gemeente versterken.

Als gemeente moeten we ons afvragen of we voldoende aansluiten op de kerntaken van de bibliotheek en de maatschappelijke vraagstukken. Wat willen we als gemeente bereiken voor onze inwoners? Welk aanbod van de bibliotheek – ook in samenwerking met anderen – is nodig? Wat is de opbrengst van dat aanbod voor de gemeente en haar inwoners? Hoe moet de ruimte van de bibliotheek eruitzien, zowel voor boeken als voor activiteiten? Welke verbeteringen kunnen worden aangebracht in de bibliotheek van de toekomst in De Oude Veiling en in de aanstaande bibliotheekvoorziening in Kudelstaart?

Deze visie biedt een raamwerk voor maatschappelijke veranderingen, geeft inzicht in trends binnen het bibliotheekwezen en benadrukt de culturele en maatschappelijke waarde die de gemeente nastreeft tot 2030. Of zoals Staatssecretaris Fleur Gräper (Cultuur en Media) de rol van de bibliotheek van de toekomst verwoordt: “Bibliotheken zijn belangrijke plekken om te leren, te lezen, te ontmoeten. Iedereen kan er terecht voor een boek, het bekijken van een tentoonstelling, het volgen van een taalles of gewoon voor een kop koffie. Het is een plek waar kennis, verhalen en andere perspectieven binnen handbereik liggen. Daarom is het belangrijk dat de bibliotheek voor iedereen bereikbaar is.” (Rijksoverheid.nl).

TOT 2030

Dit document biedt niet alleen inzicht in de wettelijke kaders, maar sluit ook aan bij onze wensen en nieuwe ontwikkelingen binnen onze gemeente tot 2030. Waarom 2030? Omdat bibliotheken voortdurend moeten meebewegen met veranderingen in de samenleving, is het essentieel om te investeren in een toekomstbestendige bibliotheekvoorziening met duurzame inzet van partners. Landelijke initiatieven zoals Nieuw Leren, Nieuw Leiderschap, Nieuw Participeren en Nieuw Delen bieden inzichten en handvatten voor een werkwijze die past bij de bibliotheek van de toekomst, waarop onze lokale visie voor het bibliotheekwerk in onze gemeente kan aansluiten. Als brede instelling kan de bibliotheek een platform zijn voor nieuwe, geïntegreerde culturele, maatschappelijke en educatieve voorzieningen en initiatieven in de gemeente. Hiermee sluit de bibliotheek naadloos aan op de strategische ambitie van Aalsmeer en vervult ze een belangrijke rol.

Het is belangrijk dat de gemeente als voornaamste financier met het Rijk het gesprek met de bibliotheek voert en vervolgens ook afspraken maakt over wat voor bibliotheek als organisatie zou moeten zijn en wat de context is waarin wordt geopereerd. Met deze bibliotheekvisie leggen we de kaders vast voor een langere periode. Voor tussentijdse acties is het altijd mogelijk om de komende jaren een (nieuw) uitvoeringsprogramma te overwegen, omdat dit flexibel en dynamisch is en kan inspelen op tussentijdse trends en ontwikkelingen.

WAT VINDEN WE BELANGRIJK?

1. Het voortzetten van de samenwerking met Bibliotheek Amstelland met de nadruk op vernieuwing, maatschappelijk betrokkenheid en als centrale plek van samenkomst.
2. Het investeren in toekomstbestendige bibliotheekvoorzieningen en het daarbij gebruikmaken van landelijke initiatieven en gelden.
3. Het zorgdragen voor een goed bereikbare fysieke en versterkte online bibliotheek in zowel De Oude Veiling als Kudelstaart.
4. Het vergroten van samenwerking van de bibliotheek met diverse partners.
5. Het maken van afspraken met de bibliotheek aan de hand van een flexibel uitvoeringsprogramma.

2 Landelijke kaders, maatschappelijke opgaven en trends

"De Bibliotheek is de plek waar ik me thuis voel. Het is de enige plek waar echt iedereen naar toe kan. Het is een plek zonder politiek. Iedereen, elke leeftijd, achtergrond, nationaliteit is welkom."
- Daan, bibliotheekbezoeker

In de klassieke bibliotheek wordt deze taak hoofdzakelijk ingevuld door het uitlenen van boeken en het aanbieden van lees-, studie- en werkplekken. In 2015 is er een nieuwe wet voor bibliotheekwerk gekomen, de Wsob (Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen). Deze wet regelt de verantwoordelijkheden van gemeenten, provincies en het Rijk. Samen zorgen zij voor een sluitend netwerk van bibliotheken. Deze 'bibliotheekwet' bevat een algemeen kader en beschrijft de verantwoordelijkheden op landelijk, provinciaal en lokaal niveau. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de instandhouding van bibliotheken, de landelijke kaders en de 5 kernfuncties. Deze staan in artikel 5 van de Wsob:

Openbare bibliotheken omvatten in ieder geval de volgende functies, die bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling en verbetering van de maatschappelijke kansen van het algemene publiek:

1. Ter beschikking stellen van kennis en informatie;
2. Bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie;
3. Bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur;
4. Organiseren van ontmoeting en debat; en
5. Laten kennis maken met kunst en cultuur.

Bron: Bibliotheeknetwerk

'ROBUUSTE' LOKALE BIBLIOTHEEK

Om een maatschappelijke rol te vervullen heb je een zogenoemde robuuste bibliotheek nodig. Een omschrijving van de robuuste bibliotheek die aansluit op het kabinetsbeleid is een toekomstbestendige bibliotheek die maatschappelijk relevant is. Het is een organisatie die voldoende wendbaar kan reageren op de behoeften van het publiek, de wensen van subsidiegevers en ontwikkelingen op technologisch gebied.

Voormalig staatssecretaris voor Cultuur en Media (OCW) in het kabinet-Rutte IV, Gunay Uslu, vertaalt het begrip robuuste bibliotheek als 'een goed bereikbare openbare bibliotheek die de breedte aan maatschappelijke bibliotheek functies aanbiedt en daarmee van belang is voor de lokale gemeenschap. Het is een fysieke plek met een relevante digitale aanwezigheid en een robuuste bestuurlijke en financiële verankering.'

Het uitgangspunt van de Wsob is dat alle inwoners van Nederland binnen een redelijke afstand toegang hebben tot een volwaardige openbare bibliotheek (dat is nog lang niet overal het geval). Tegen deze achtergrond heeft het voormalig kabinet het besluit genomen om te streven naar een toekomstgerichte bibliotheekvoorziening in elke gemeente. Dit houdt o.a. in dat de bibliotheek bijdraagt aan de oplossing van maatschappelijke vraagstukken.

Deze maatschappelijk opgaven zijn:

- Geletterde samenleving: bijdragen aan het voorkomen van taal- en leesachterstanden en bestrijden laaggeletterdheid.
- Informatiesamenleving: zorgen dat mensen digitaal mee kunnen blijven doen.
- Leven lang ontwikkelen: mensen de kans bieden om zich permanent te blijven ontwikkelen door workshops, cursussen, lezingen en meer.

Enkele voorbeelden die horen bij deze maatschappelijke opgaven zijn onder andere:

- Leesbevordering in het algemeen en met een accent op jonge kinderen van 0-6 jaar
- Een aanbod gericht op digitale inclusie, met o.a. het belastingspreekuur en een uitbouw van IDO's (Informatiepunt Digitale Overheid)
- Het leren en ontwikkelen, denk hierbij aan het verminderen en/of voorkomen van laaggeletterdheid
- Het ondersteunen bij digitale basisvaardigheden
- Het versterken van mediawijsheid van 0-6 jaar
- De ontwikkeling van 21e-eeuwse vaardigheden van 0-12 en 12-18 jaar.

VOORWAARDEN

Om de gewenste maatschappelijke effecten te kunnen halen, is de nabijheid van een bibliotheekvoorziening dus een noodzakelijke randvoorwaarde. Ondersteuning van laaggeletterden, cursussen in het omgaan met je DigiD, ondersteuning bij de belastingaangifte, leesprogramma's bij consultatiebureaus: deze diensten of activiteiten komen het best uit de verf als ze dicht bij de doelgroep worden aangeboden. Een belangrijke graadmeter van een robuuste bibliotheek is of de organisatie er in slaagt om met haar aanbod maatschappelijke impact te bewerkstelligen. De mate waarin bibliotheken erin slagen de doelgroepen te bereiken. Om dit te realiseren is een netwerkagenda opgesteld voor bestuurders, beleidsmakers van bibliotheekorganisaties en Provinciale Ondersteuningsinstellingen (POI).

TRENDS

De landelijke statistieken van de Bibliotheek laten een duidelijke trend zien, namelijk een afname van het aantal volwassen leden en een stijging van het aantal bezoekers. Hieruit blijkt dat de functie van een bibliotheek verandert. Aan de hand van programma's en initiatieven wordt er veel aandacht besteed aan essentiële onderwerpen zoals lezen, digitale vaardigheden en informatievaardigheden.

Ook veranderen Bibliotheken steeds meer in de richting van drukbezochte ontmoetingsplekken, zogenoemde 'third places'[1] naast thuis en werk of school. Vanuit landelijk perspectief worden bibliotheken (steeds meer) erkend als waardevolle partners voor educatieve en maatschappelijke organisaties.

De trends die volgens Probiblio de toekomstvisie van de bibliotheek beïnvloeden zijn:

- Ontlezing: er is een algemene afname van lezen, vooral van lange teksten. Het vermogen om langere teksten te lezen en het plezier in lezen zijn cruciaal voor concentratie, inlevingsvermogen en wereldbeeld. Hoewel de opkomst van e-boeken, luisterboeken en podcasts dit deels compenseert, blijft de uitleen van fysieke boeken dalen, vooral in Nederland vergeleken met de rest van Europa.
- Digitalisering: onze samenleving verschuift steeds meer naar online platforms, een trend die door COVID-19 nog verder is versneld. Technologieën zoals internet, kunstmatige intelligentie, robotica en spraak gestuurde systemen zullen onze toekomst sterk beïnvloeden. Informatie en verhalen worden steeds vaker gedeeld via beelden en gesproken woord, terwijl het belang van geschreven teksten afneemt.
- Kansenongelijkheid: de kloof tussen verschillende groepen, zoals arm en rijk, digitaal vaardig en niet-vaardig, geletterd en ongeletterd, en sociaal geïntegreerd en eenzaam, wordt steeds groter. Recent onderzoek toont aan dat deze ongelijkheid al begint in de vroege kinderjaren, waar woordenschat, zelfvertrouwen en karakter worden gevormd.
- Leven lang ontwikkelen: een maatschappelijke veranderingen gaan steeds sneller. Om bij te blijven op zowel professioneel als sociaal gebied wordt permanente persoonlijke ontwikkeling steeds belangrijker, vooral gezien de vergrijzing van de samenleving.
- Beleving, gemak en sociale ontmoeting: In een steeds dominantere online samenleving verlangen mensen ook naar echt persoonlijk

1 Probiblio omschrijft een third place als een plek waar je, naast woning en werkplek, komt om te ontspannen, zoals ook in een park of een café. Een bibliotheek die nieuwsgierig maakt, in een gebouw dat uitnodigt, waar mensen werken die gastvrij en deskundig zijn.

contact en offline ontmoetingen.
- Duurzaamheid: gelukkig groeit de aandacht voor milieu, sociale ontwikkeling en verantwoord ondernemen. De moderne bibliotheek kan fungeren als een motor voor een geïnspireerde, geïnformeerde, betrokken en vaardige samenleving, waar gelijke kansen en duurzaam samenleven centraal staan.

Concreet betekent dit dat nieuwe ontwikkelingen belangrijk zijn in de (digitale) dienstverlening van bibliotheken. Denk hierbij bijvoorbeeld aan (extra) servicepunten op andere locaties, zoals in bestaande buurtcentra, onderwijsvoorzieningen of andere lokale gebouwen. Hierdoor wordt de leefbaarheid in een gemeente vergroot en worden ontmoetingen en daarmee verbindingen gestimuleerd. Om dit te kunnen realiseren moeten bibliotheken actief samenwerken met andere organisaties en is een visie vanuit de gemeente die dit ondersteund essentieel. Ondertussen blijft het boekenaanbod ook bestaan en is hiervoor de juiste huisvesting nodig die duurzaam is in de toekomst.

De Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) legt de kerntaken van bibliotheken vast: kennis en informatie, educatie, leesbevordering, ontmoeting en cultuur. Een ‘robuuste’ bibliotheek is toekomstbestendig en maatschappelijk relevant, met een goede fysieke en digitale aanwezigheid. Bibliotheekprogramma’s richten zich op lezen, digitale inclusie en levenslang leren. Trends zoals digitalisering en kansenongelijkheid beïnvloeden de rol van bibliotheken als ontmoetingsplekken en educatieve centra. Samenwerking met gemeenten en andere partners is essentieel voor duurzame dienstverlening en culturele bijdragen aan de samenleving.

3 De Bibliotheek Amstelland

De Bibliotheek Amstelland bedient drie gemeenten en is gevestigd in Amstelveen, Aalsmeer en Uithoorn. De gecombineerde bevolking van Uithoorn, Aalsmeer en Amstelveen bedraagt ongeveer 150.000 inwoners. Hoewel elke gemeente haar eigen identiteit heeft en behoudt, maken ze ook deel uit van de grotere metropoolregio Amsterdam. Ongeveer 33.000 inwoners van Aalsmeer wonen verspreid over een uitgestrekt gebied, met een concentratie rond het centrum, Aalsmeer-Oost en Kudelstaart.

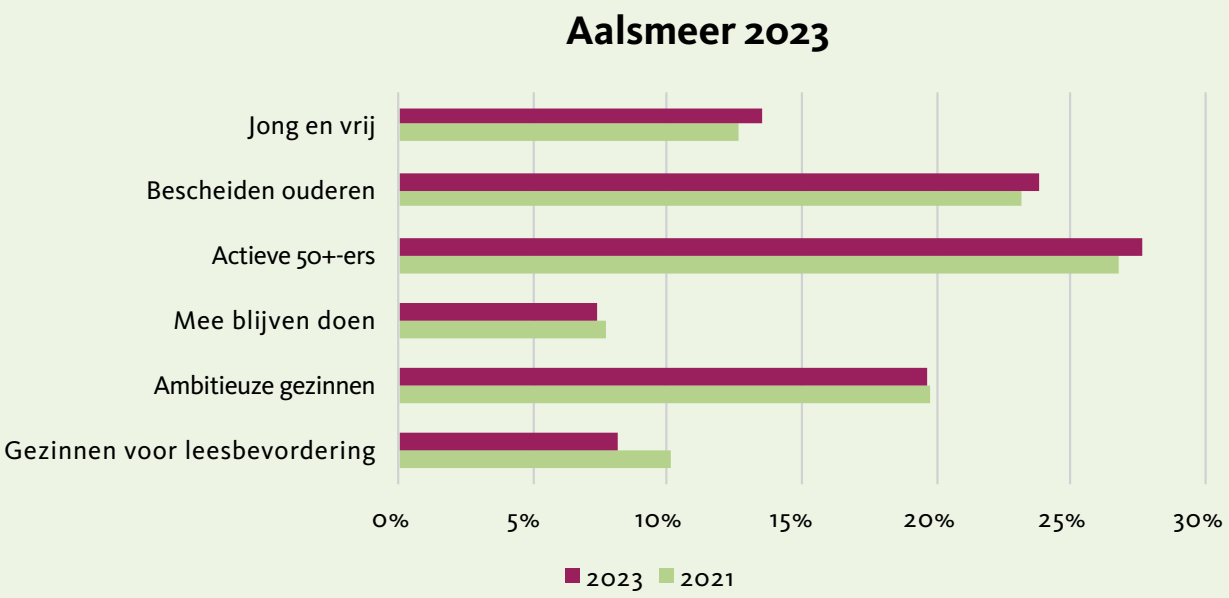
Aalsmeer heeft de afgelopen decennia een enigszins gematigde bevolkingsgroei doorgemaakt. De bevolking is geleidelijk toegenomen door enerzijds natuurlijke aanwas als migratie, mede dankzij de nabijheid van Amsterdam en de aantrekkelijkheid van Aalsmeer als woonplaats. De groei is niet explosief geweest, wat heeft bijgedragen aan het behouden van het dorpskarakter en de groene omgeving. De gemeente heeft ingezet op duurzame ontwikkeling en het verbeteren van de leefbaarheid om de groei op een verantwoorde manier te ondersteunen. De bevolkingsopbouw van Aalsmeer is divers. Enkele kenmerken van de bevolkingsopbouw zijn:

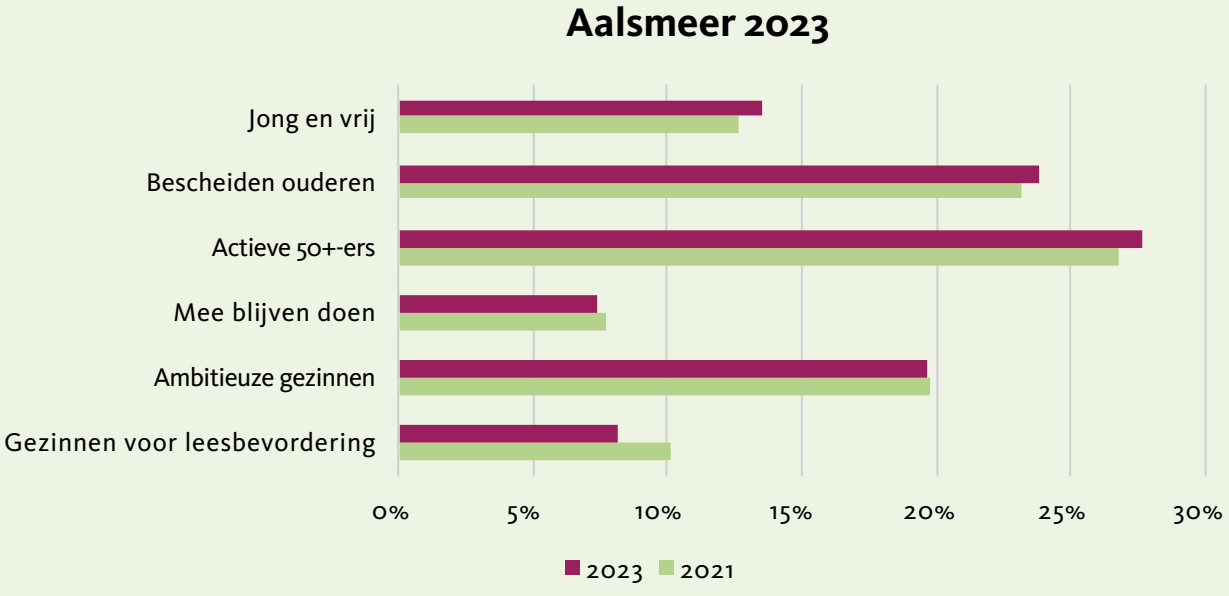
1. Leeftijdsverdeling: er is sprake van een evenwichtige verdeling tussen verschillende leeftijdsgroepen, met een groot aandeel van gezinnen met kinderen, werkende volwassenen, en een groeiend aantal ouderen door de vergrijzing. De gemeente heeft voorzieningen die zijn aangepast aan deze diverse leeftijdsgroepen, zoals scholen, sportfaciliteiten en zorginstellingen.
2. Gezinsstructuur: er is een groot aantal huishoudens met kinderen, wat bijdraagt aan een relatief jonge bevolking in vergelijking met landelijke cijfers. Ook alleenstaanden en oudere echtparen vormen een aanzienlijk deel van de bevolking.
3. Etnische diversiteit: Aalsmeer kent een gemengde etnische samenstelling, hoewel het grootste deel van de bevolking van Nederlandse afkomst is. De internationale invloeden zijn deels te danken aan de nabijheid van Schiphol en de sterke tuinbouwsector die internationale arbeidskrachten aantrekt.
4. Werkgelegenheid en opleiding: de gemeente heeft een relatief hoog opleidingsniveau en werkgelegenheid in diverse sectoren zoals de sierteelt, logistiek, en dienstensector. Veel inwoners werken in de regio Amsterdam, wat bijdraagt aan een dynamische en welvarende gemeenschap.

Ondanks de landelijke trend van een afname in het aantal bezoekers, vertoont de situatie in Aalsmeer een stabiel ledenaantal van 6.000 en een groeiend aantal bezoekers van (anno 2023) 80.000 per jaar. Het leesplezier bij kinderen in Aalsmeer en Kudelstaart komt zelf iets boven het landelijk gemiddelde uit. Vergeleken met de rest van het werkgebied van de bibliotheek Amstelland, telt Aalsmeer veel gezinnen. Het culturele klimaat wordt gekenmerkt door een levendig verenigingsleven.

> *"Ik hou ervan om tussen boeken te zijn, het maakt me rustig."*
> - Eva, bibliotheekbezoeker

Bibliotheek Amstelland wil als 'moderne bibliotheek' aansluiten op de lokale maatschappelijke thematiek zoals verwoord in de Strategie nota Sociaal Domein en de landelijke netwerkagenda. Met het begrip moderne bibliotheek geeft ze aan dat ze wendbaar, flexibel en actief is en participeert op het gebied van digitalisering, inclusie en diversiteit in haar werkwijze en aanbod.

Aalsmeer 2023
Jong en vrij
Bescheiden ouderen
Actieve 50+-ers
Mee blijven doen
Ambitieuze gezinnen
Gezinnen voor leesbevordering
0%
5%
10%
15%
20%
25%
30%
2023
2021

Aalsmeer 2023
Jong en vrij
Bescheiden ouderen
Actieve 50+-ers
Mee blijven doen
Ambitieuze gezinnen
Gezinnen voor leesbevordering
0%
5%
10%
15%
20%
25%
30%
2023
2021

VESTIGING AALSMEER

De bibliotheek in Aalsmeer bevindt zich in De Oude Veiling. De vernieuwde Oude Veiling heeft mede gestimuleerd door de bibliotheek, de ambitie om uit te groeien tot de huiskamer voor alle inwoners van Aalsmeer met volop ruimte voor culturele en maatschappelijke activiteiten. In De Oude Veiling zitten op dit moment de volgende huurders: Exploitatie Sportaccommodaties Aalsmeer BV (ESA), Participe, Vluchtelingenwerk, de Bibliotheek Amstelland (dBA), Cultuurpunt (CPA) en restaurant De Oude Veiling (RDOV) en bieden in gezamenlijkheid ruimte voor ontmoeting, ontwikkeling, inspiratie, educatie en ontspanning.

VESTIGING KUDELSTAART

Kudelstaart is een buurt met veel kinderen, die verder weg wonen van de huidige vestiging van de bibliotheek. Het voornaamste doel van de gemeente is het verminderen van kansenongelijkheid op het gebied van taal, digitale vaardigheden. Daarbij heeft Aalsmeer speciale aandacht voor de behoeften van de jongere generatie. Daarom heeft de gemeente bij het Rijk extra middelen aangevraagd (en gekregen) om een pilot te doen met een tijdelijke (mobiele) vestiging van de bibliotheek in Kudelstaart. Dit om de toegankelijkheid en zichtbaarheid te vergroten, waarbij de nadruk ligt op de inzet van duurzame materialen die relatief eenvoudig verplaatsbaar zijn. Doel is een betere bereikbaarheid voor (jeugd)leden en het stimuleren van meer leesplezier. Ook wordt er aandacht besteed aan activiteiten zoals lezen in combinatie met sport, of het organiseren van literaire activiteiten. Op dit moment investeert de gemeente al samen met het primair onderwijs in Kudelstaart in initiatieven zoals de 'de Bibliotheek op school' (dBos).

> *"De bibliotheek heeft altijd een plek gehad in ons gezin. Ik was vroeger al een boekenwurm en was altijd in de bibliotheek te vinden. Toen mijn kinderen klein waren nam ik ze mee, ik heb ze altijd voorgelezen. En nu gaat m'n dochter naar de bieb om er te studeren."*
> - Kate, bibliotheekbezoeker

De gemeente start aan de hand van een pilot met een tijdelijke bibliotheekvestiging ingegeven door behoefte en de afstand tot de bieb in De Oude Veiling in relatie tot de zorgplicht. Op deze manier kan De Bibliotheek Amstelland, in samenwerking met diverse partners, gedurende een bepaalde periode onderzoeken of een vestiging in Kudelstaart ook werkelijk aansluit op een behoefte. De hoofdvestiging in Aalsmeer blijft de plek voor verdere verdieping. Succesvolle initiatieven in Aalsmeer zijn onder andere de Babybieb met Muziek, Boekstart en de Schrijversparade.

Kanttekening: Aalsmeer zou in plaats van een tijdelijke/verplaatsbare vestiging in Kudelstaart ook kunnen kiezen voor een volledige bibliotheekvesting in deze dorpskern. Op dit moment ligt het vestigen van een volledige bibliotheekvesting om meerdere redenen niet voor de hand. Zo spelen er bijvoorbeeld ontwikkelingen rond het centrum van Kudelstaart. Daarnaast zal het oprichten van een volledige vestiging in Kudelstaart mogelijk direct effect hebben op het gebruik van de vestiging in de Oude Veiling (afname gebruik), wat tot inefficiëntie leidt.[2] Daarom kiest Aalsmeer voor een pilot met een mobiele vestiging en heeft hiervoor middelen vanuit het Rijk heeft ontvangen.

De Bibliotheek Amstelland bedient Aalsmeer, Uithoorn en Amstelveen met circa 150.000 inwoners. In Aalsmeer blijft het ledenaantal stabiel op 6.000, met jaarlijks 80.000 bezoekers, vooral gezinnen. De bibliotheek richt zich op lokale maatschappelijke thema's en is flexibel en inclusief als moderne bibliotheek. De vestiging in De Oude Veiling bevordert cultuur en sociale activiteiten. In Kudelstaart start een pilot met een mobiele bibliotheek om leesplezier te stimuleren en digitale vaardigheden te verbeteren, met bijzondere aandacht voor de jeugd.

2 Ook zijn de kosten van een volledige bibliotheek vestiging in Kudelstaart structureel zo'n € 150.000 - € 180.000 extra en worden deze niet gedekt vanuit het Rijk. Het creëren van een passende, meer mobiele en minder kostbare oplossing voor Kudelstaart ligt daarom voor de hand. Dit kan gerealiseerd worden met SPUK middelen.

4 Opdracht aan de bibliotheek

Hoe verbinden we nu de landelijke trends en lokale ambities met de agenda van de gemeente Aalsmeer?

De legitimiteit van de bibliotheek wordt bepaald door de maatschappelijke waarde die ze heeft voor de inwoners in haar gemeente. In de Nota 'Omzien naar elkaar, verbinden en versterken' - strategienota Sociaal Domein 2024-2027 anticipeert de gemeente op maatschappelijke veranderingen door het formuleren van drie belangrijke speerpunten binnen het sociaal domein, namelijk:

- Het vergemakkelijken van een gezond en gelukkig leven (via ontmoeting, sport, kunst en cultuur).
- Het vergroten van kansengelijkheid (door een inclusieve samenleving te bevorderen).
- Het bevorderen van bestaanszekerheid (door ondersteuning te bieden aan inwoners zonder werk en/of inkomen).

In relatie tot de bibliotheekvisie is de ambitie 'Leren en verbinden door kunst en cultuur' van belang, waarbij de gemeente de deelname aan kunst en cultuur stimuleert door middel van integratie met het onderwijs en het ondersteunen en versterken van amateurkunst/ verenigingen (cultuureducatie en actieve cultuurparticipatie). Dit zijn activiteiten die als basisvoorzieningen beschouwd worden voor alle inwoners.
De Bibliotheek in Aalsmeer en Cultuurpunt Aalsmeer hebben een samenwerking gericht op het bevorderen van cultuur, educatie, en gemeenschapsvorming binnen de gemeente. Enkele voorbeelden zijn:

1. Ze organiseren samen culturele en educatieve evenementen zoals lezingen, workshops, tentoonstellingen, en voorstellingen. Deze activiteiten zijn gericht op verschillende doelgroepen, van kinderen en jongeren tot volwassenen en ouderen.
2. Beide instellingen werken samen aan educatieve projecten, zoals leesbevordering, taalondersteuning, en digitale geletterdheid. De bibliotheek biedt ruimte en middelen voor cursussen en trainingen die door Cultuurpunt worden ontwikkeld of ondersteund.
3. De bibliotheek fungeert vaak als een fysieke locatie waar Cultuurpunt zijn activiteiten kan uitvoeren. Dit maakt de bibliotheek een centrale ontmoetingsplaats voor culturele en educatieve uitwisseling binnen de gemeenschap.
4. Door hun samenwerking dragen de bibliotheek en Cultuurpunt bij aan het versterken van de sociale cohesie in Aalsmeer. Ze bieden een platform voor inwoners om samen te komen, kennis te delen, en deel te nemen aan culturele activiteiten.

DE OPDRACHT AAN DE BIBLIOTHEEK

De gemeente ziet de bibliotheek als meer dan een plek waar boeken worden uitgeleend; het is een aanjager van het maatschappelijke debat, een dynamische plek waar mensen samenkomen, leren, ontdekken en zich ontwikkelen. De gemeente heeft daarmee een inclusieve bibliotheek voor ogen die een centrale rol vervult in het bevorderen van lezen, kennisdeling, cultuurparticipatie en digitale inclusie binnen onze gemeenschap. Met de bibliotheek als partner op het gebied van kunst, cultuur en digitale vaardigheden, geeft de bibliotheek in belangrijke mate uitvoering aan de opgaven van de gemeente. De opdracht aan bibliotheek Amstelland is in feite om op basis van de beschreven gemeentelijke maatschappelijke uitdagingen een aantal doelen te bereiken voor haar inwoners.

Deze doelen kunnen we verdelen in vier pijlers, namelijk:

1. Toegang tot kennis en informatie: we willen dat de bibliotheek een breed scala aan bronnen en materialen aanbiedt, zowel in fysieke als digitale vorm, die voldoen aan de diverse interesses en behoeften van onze gemeenschap. Dit omvat niet alleen boeken, maar ook e-boeken, audioboeken, tijdschriften, en toegang tot online databanken en digitale leerplatforms.
2. Cultuur en gemeenschap: onze bibliotheek fungeert als een bruisend cultureel centrum waar mensen van alle leeftijden en achtergronden samenkomen om kunst, cultuur en literatuur te ervaren. De Bibliotheek Aalsmeer speelt ook een actieve rol in het adresseren van maatschappelijke kwesties zoals eenzaamheid, inclusie, en dementie. Door samen te werken met lokale zorginstellingen en experts, kan de bibliotheek gerichte ondersteuning en activiteiten bieden die aansluiten bij de behoeften van mensen met dementie en hun families
3. Educatie en een leven lang leren: we willen dat de bibliotheek een stimulerende leeromgeving creëert waar mensen van alle leeftijden en vaardigheidsniveaus worden aangemoedigd om te leren en te groeien. Ze biedt programma's en activiteiten aan die gericht zijn op leesbevordering, mediawijsheid, digitale vaardigheden, taalondersteuning en persoonlijke ontwikkeling.
4. Digitale inclusie: de bibliotheek draagt bij aan het verminderen van de digitale kloof tussen inwoners die wel of juist helemaal niet digitaal onderlegd zijn. Dit doet ze door toegang te bieden tot moderne technologieën en digitale hulpmiddelen. Dit doet ze onder meer door het bieden van trainingen en ondersteuning aan om inwoners te helpen bij het vergroten van hun digitale vaardigheden en zelfvertrouwen, waardoor ze volledig kunnen deelnemen aan de digitale samenleving.

Met deze pijlers streven we samen naar een levendige en moderne bibliotheek die het welzijn en de ontwikkeling van alle inwoners van Aalsmeer en ook op termijn in Kudelstaart bevordert, waarbij nauw wordt samengewerkt met lokale partners en belanghebbenden om onze gemeenschap te versterken en te verrijken. De samenwerking tussen openbare bibliotheken en organisaties uit zorg, onderwijs, welzijn en cultuur zal bijna altijd draaien om de persoonlijke ontwikkeling van mensen en de verbetering van de maatschappelijke omstandigheden en kansen voor inwoners.

Bibliotheken verbinden mensen en gemeenschappen

> *"Je komt binnen op taal en je gaat met IDO de deur weer uit."*
> - Irene van Heerde, directeur bestuurder ai. Bibliotheek Amstelland

Het vermogen om goed te kunnen samenwerken is de belangrijkste kwaliteit die een toekomstgerichte bibliotheek moet hebben. Door een toename van vragen zal de bibliotheek zich ook steeds meer moeten specialiseren op onderdelen. De voornaamste inspanning is het creëren van een netwerk om op al deze vragen adequaat te kunnen reageren. De impact van laaggeletterdheid binnen het sociaal domein, werk, eenzaamheid, armoede, gezondheid en welzijn zijn bijvoorbeeld nauw met elkaar verbonden. De bibliotheek organiseert regelmatige bijeenkomsten en activiteiten zoals leesclubs, creatieve workshops, en spelletjesmiddagen om mensen samen te brengen en sociale interactie te bevorderen.

Leesvaardigheid zal vanuit de overheid daarom steeds meer aandacht krijgen. Daarom vraagt de gemeente als opdrachtgever en subsidieverstrekker van de bibliotheek nadrukkelijk om samenwerking met organisaties als Participe Amstelland en VluchtelingenWerk Nederland en Cultuurpunt. Hierin is zeker ook een wijkgerichte aanpak van groot belang want elke wijk kent zijn eigen problematiek.

Laaggeletterdheid heeft niet alleen gevolgen voor het lezen, rekenen en schrijven, maar heeft ook grote impact op de gezondheid, financiën en welzijn van mensen. Het vergroten van digitale- en basisvaardigheden is een rode draad in het aanbod binnen de bibliotheek en binnen het Taalhuis. Voor mensen die moeite hebben met lezen en schrijven is het een extra grote uitdaging om rekeningen te begrijpen, toeslagen aan te vragen en de administratie bij te houden. Er lopen al tal van samenwerkingen en initiatieven met het sociaal domein zoals IDO, trainingen, spreekuren, Taalhuis en Taalcafé. Kindervoorstellingen, boekenweeklezing vol, ouderenochtend en meer culturele programma's zoals exposities en theatervoorstellingen zijn in de bibliotheek vaak een succes.

MEERJARENPLAN

De bibliotheek vertaalt aan de hand van diverse programma's een deel van de agenda van de gemeente in concrete activiteiten. Daarmee is ze een belangrijke uitvoerder van de maatschappelijke agenda en maakt haar ook tot een belangrijke gesprekspartner en verbinder van het hele cultureel- maatschappelijke veld. Als we de maatschappelijke opgaven en de taak van het Wsob combineren met initiatieven en (hoofd) doelstellingen dan laat dat het volgende meerjarenoverzicht t/m 2027 zien.

Maatschappelijke opgave vanuit de netwerkagenda	1. Geletterde samenleving, preventie en passie
Initiatief	Preventie van laaggeletterdheid -> Samenwerking met onderwijsinstellingen Enthousiasmerende leeslijn van 0-18 jaar met betrokkenheid van ouders en ouderen. Passie voor lezen
Hoofddoelstelling	100% dBos. Samenwerking alle PO, 50% VO en 40% KDV. Boekcoachprogramma jaardoelen gehaald en van tijdelijke naar structurele programmering. Professionele leerlijn ter preventie van laaggeletterdheid door lezen van 0-18 jaar te bevorderen vanuit een gezinsaanpak. Denk o.a. aan boekstart voor de allerkleinsten, voorlezen en programmering in de blibliotheek, bereikheid van de bibliotheken voor de jeugd Blijvend inspireren. Lezen is een blijvende activiteit voor zoveel mogelijk inwoners zodat men zich ontwikkelt. Doelgroepen zijn 'de nieuwe lezer,' inwoners die moeite hebben met lezen, en 'de geoefende lezer', inwoners die lezen goed beheersen en die dmv lezen zich verder ontwikkelen, cultureel en anders. Zoals literair cafe, Cobra boeken collectie.
Taak vanuit de Wsob	Leesbevordering & kennismaking met literatuur Leesbevordering & kennismaking met literatuur Leesbevordering & kennismaking met literatuur / Laten kennismaken met kunst en cultuur / Bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educati
Doelstelling 2024	# uren in de school (of leerlingen bereikt) % samenwerking met scholen # deelnemers 0-18 / ouders / ouderen # deelnemers Partijen zijn in beeld incl. manier van samenwerking. Jaarlijkse doelstelling gemaak
Doelstelling 2025	# uren in de school (of leerlingen bereikt) % samenwerking met scholen # deelnemers 0-18 / ouders / ouderen # deelnemers
Doelstelling 2026	# uren in de school (of leerlingen bereikt) % samenwerking met scholen # deelnemers 0-18 / ouders / ouderen # deelnemers
Doelstelling 2027	# uren in de school (of leerlingen bereikt) % samenwerking met scholen # deelnemers 0-18 / ouders / ouderen # deelnemers

Maatschappelijke opgave vanuit de netwerkagenda	2. Participatie in de informatiesamenleving, nuttig en nodig
Initiatief	Programma Digitale vaardigheden Ontwikkeling Informatiepunt Digitale Overheid (IDO)
Hoofddoelstelling	Laagdrempelig programma voor volwassenen om hun digitale vaardigheden te verbeteren om zo beter mee te kunnen blijven doen in de samenleving Blijven professionaliseren op steeds uitgebreider takenpakker van IDO. Daarnaast biedt de bibliotheek een aantal basale trainingen zoals 'klik en tik' , 'digivitaler' en 'digisterker'.
Taak vanuit de Wsob	Bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie Bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie
Doelstelling 2024	#deelnemers #trainingen Voldoen aan takenpakket en kwaliteitseisen overheid #uren open #vragen
Doelstelling 2025	#deelnemers #trainingen Voldoen aan takenpakket en kwaliteitseisen overheid #uren open #vragen
Doelstelling 2026	#deelnemers #trainingen Voldoen aan takenpakket en kwaliteitseisen overheid #uren open #vragen
Doelstelling 2027	#deelnemers #trainingen Voldoen aan takenpakket en kwaliteitseisen overheid #uren open #vragen

Maatschappelijke opgave vanuit de netwerkagenda	3. Leven lang ontwikkelen, inclusief en inspirerend
Initiatief	Programma levenlang leren Programma "Empowerment'
Hoofddoelstelling	"Blijvend inspireren. Activiteiten voor volwassenen waarin mensen kennis op kunnen doen op het gebied van kunst en cultuur, (lokale) geschiedenis, literatuur en vrije tijdsbesteding. Met als doel verbeteren kwaliteit van het leven, verminderen eenzaamheid. Activiteiten zoals; maand van de geschiedenis, Week van de eenzaamheid, Culturele Apotheek en Nationale Voorleeslunch." Programma die leden en bewoners binnen de gemeentes met elkaar verbindt. Gericht op alle verschillen en overeenkomsten die we met elkaar hebben zodat we ons meer verbonden voelen met elkaar en leren van elkaars cultuur/omstandigheden/generatie/achtergronden.
Taak vanuit de Wsob	Organiseren van ontmoeting en debat / laten kennismaken met kunst en cultuur Bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie / Laten kennismaken met kunst en cultuur
Doelstelling 2024	# deelnemers # deelnemers
Doelstelling 2025	# deelnemers # deelnemers
Doelstelling 2026	# deelnemers # deelnemers
Doelstelling 2027	# deelnemers # deelnemers

De moderne bibliotheek	Diversiteit en inclusie, bibliotheek voor iedereen
Initiatief	Verankering van diversiteit en inclusie in alles wat we doen
Hoofddoelstelling	Diversiteit en inclusie is geborgd is al onze activiteiten. Zowel in onze interne organisatie als in de activiteiten die we als bibliotheek laten zien. Zoals meer gebruik van de Engelse taal en het aanspreken van de verschilende doelgroepen oa in de collectie.
Taak vanuit de Wsob	Organiseren van ontmoeting en debat
Doelstelling 2024	Organisatiebeleid gereed en in 50% van de huidige activiteiten is diversiteit en inclusie verankerd
Doelstelling 2025	Alle bestaande en nieuwe activiteiten (intern en extern) worden volgens diversiteit en inclusie beleid ingericht
Doelstelling 2026	Alle nieuwe activiteiten worden volgens diversiteit en inclusie beleid ingericht
Doelstelling 2027	Herorientatie organisatiebeleid en alle nieuwe activiteiten worden volgens diversiteit en inclusie beleid ingericht

De moderne bibliotheek	Digitalisering, omarmen van digitale innovaties
Initiatief	De vestigingen in de digitale wereld. Mede ingegeven vanuit de zorgplicht Zichtbaarheid en bereikbaarheid van de collectie, educatie en programmering. Binnen de vestiging en daarbuiten. Datagedreven werken
Hoofddoelstelling	De bibliotheek heeft naast de fysieke vestigingen ook een digitale vestiging ter beschikking voor alle leden. Deze wordt ontwikkeld samen met de ontwikkeling van de fysieke vestigingen. De veranderende maatschappij (zorgplicht) en het vergroten van betrokkenheid van inwoners bij de bieb en elkaar zijn hierin essentieel. Zoals ook de eigen opgang in Stadsplein, aanpassing Westwijk en al dan niet een vestiging in Kudelstaart. Meer zichtbaarheid (fysiek en digitaal) van de collectie in de breedste zin des woords zodat meer inwoners gebruik maken. Bv is het fysieke boek er niet, wel het digiboek of luisterboek. Klanttevredenheid verhogen door juiste informatie in de juiste vorm op het juiste moment voor de juiste doelgroep. Inspelen op de behoefte van gemak zoals reserveringen en openingstijden.
Taak vanuit de Wsob	Ter beschikking stellen van kennis en informatie Ter beschikking stellen van kennis en informatie Ter beschikking stellen van kennis en informatie
Doelstelling 2024	Onderzoeksfase digitale vestiging. Gemeente en Bilbiotheek voldoet aan zorgplicht Nulmeting en eerste experimenten Eerste experimenten met datagedreven informatievoorziening
Doelstelling 2025	Eerste experimenten Doelstelling gebasseerd op nulmeting # klanttevredenheid informatievoorziening
Doelstelling 2026	De digitale vestiging live Doelstelling gebasseerd op nulmeting # klanttevredenheid informatievoorziening
Doelstelling 2027	Verder uitbouwen digitale vestiging Doelstelling gebasseerd op nulmeting # klanttevredenheid informatievoorziening

De moderne bibliotheek	Wendbare organisatie, effectief inspelen op veranderende omgeving
Initiatief	Inspelen op veranderende omgeving Duurzame organisatie ontwikkeling Waardevolle partnerships
Hoofddoelstelling	Beleid maken op basis van o.a. klanttevredenheidonderzoek, demografische verdeling en wensen van leden in specifieke wijken en wensen van gemeentes en overheid. Er is beleid en capaciteit voor fondsenwerving om zo ook gelden vrij te kunnen maken voor meer en wendbare maatschappelijke waarde. Blijvend ontwikkelen van kennis en vaardigheden van het gehele team inclusief vrijwillige teamleden. Het Strategisch personeelsbeleid en stratgisch IT beleid zijn hier de basis van. Er is beleid en capaciteit voor fondsenwerving om zo ook gelden vrij te kunnen maken voor meer en wendbare maatschappelijke waarde. De bibliotheek heeft beleid op allianties en handelt hiernaar. Dit betreft zowel kunst & cultuur als sociale partners en scholen. In het beleid is duidelijk met wie en waarom de bibliotheek wil samenwerken.
Taak vanuit de Wsob	Alle taken vanuit de Wsob zijn mogelijk Alle taken vanuit de Wsob zijn mogelijk
Doelstelling 2024	Jaarlijkse doelstelling met gemeente gehaald Randvoorwaarde om doelstellingen te halen Partijen zijn in beeld incl. manier van samenwerking. Jaarlijkse doelstelling gemaakt
Doelstelling 2025	Jaarlijkse doelstelling met gemeente gehaald Randvoorwaarde om doelstellingen te halen Jaarlijkse doelstelling met alliantiepartijen gehaald
Doelstelling 2026	Jaarlijkse doelstelling met gemeente gehaald Randvoorwaarde om doelstellingen te halen Jaarlijkse doelstelling met alliantiepartijen gehaald
Doelstelling 2027	Jaarlijkse doelstelling met gemeente gehaald Randvoorwaarde om doelstellingen te halen Jaarlijkse doelstelling met alliantiepartijen gehaald

COMMUNITY LIBRARIAN

Extra kans voor de bibliotheek de komende jaren is de community librarian. Een relatief nieuwe term ofwel een ander vorm voor het beroep van de 'bibliothecaris' nu de rol van de bibliotheek veranderd. Zoals beschreven heeft de bibliotheek heeft zich de laatste jaren van 'boeken-uitleeninstituut' veranderd in een brede maatschappelijke bibliotheek. Dat betekent dat niet het uitlenen van boeken maar de vraag het uitgangspunt is. De bibliothecaris van nu moet niet alleen mensen kunnen informeren, maar ze ook inspireren en met elkaar in verbinding brengen om ontmoetingen mogelijk te maken. Een nieuw vak, waarin netwerken een grote rol speelt. Dit nieuwe bibliotheek- en bibliothecarisconcept is bedacht door de Amerikaanse bibliotheekinnovator David Lankes[3]. Door gesprekken te voeren kan deze persoon verbindingen leggen tussen de collectie en actuele gebeurtenissen en thema's die in de gemeente spelen. De community librarian legt contact met (nieuwe) partners uit het netwerk van de bibliotheek en neemt initiatief tot gezamenlijke activiteiten. Dit concept kan ook worden toegepast in bibliotheken zoals die in Aalsmeer en de pop- up locatie in Kudelstaart, om de nieuwe rol van de bibliotheek te versterken.

De gemeente Aalsmeer wil lokale ambities verbinden met haar agenda door de maatschappelijke waarde van de bibliotheek te benadrukken, zoals beschreven in de Nota 'Omzien naar elkaar, verbinden en versterken' (2024-2027). De opdracht aan de bibliotheek omvat vier pijlers:

1. Toegang tot kennis en informatie: het aanbieden van diverse bronnen en materialen, zowel fysiek als digitaal.
2. Cultuur en gemeenschap: fungeren als cultureel centrum en aanpakken van maatschappelijke kwesties zoals eenzaamheid en dementie.
3. Educatie en een leven lang leren: creëren van een leeromgeving voor alle leeftijden en vaardigheden met programma's gericht op leesbevordering, mediawijsheid, digitale vaardigheden en taalondersteuning.
4. Digitale inclusie: het verminderen van de digitale kloof door toegang te bieden tot moderne technologieën en het organiseren van trainingen om digitale vaardigheden te verbeteren.

Door deze pijlers wil de bibliotheek bijdragen aan het welzijn en de ontwikkeling van alle inwoners, met speciale aandacht voor samenwerkingen met lokale partners in zorg, onderwijs, welzijn en cultuur. Dit omvat ook gerichte initiatieven om laaggeletterdheid aan te pakken, een probleem dat verregaande gevolgen heeft voor de gezondheid, financiën en welzijn van mensen.

De bibliotheek vertaalt de gemeentelijke agenda in concrete activiteiten en werkt als belangrijke uitvoerder en verbinder van het cultureel-maatschappelijke veld. Dit wordt versterkt door de rol van de community librarian die niet alleen mensen informeert, maar ook inspireert en verbindt. Deze nieuwe rol speelt in op de veranderende functie van de bibliotheek, waarbij de focus ligt op netwerken en samenwerking met nieuwe partners om gezamenlijke activiteiten te initiëren.

3 Lankes schreef drie belangrijke boeken over vernieuwing in de bibliotheeksector: The Atlas of New Librarianship (2011), Expect More: demanding better libraries for today's complex world (2012) en The New Librarianship Field Guide (2016).

5 Toekomstperspectief

De gemeente heeft met De Oude Veiling een levendige culturele ontmoetingsplek voor ogen. Ondanks de inspanningen en mede door de gevolgen van COVID-19 is de Veiling nog niet helemaal de culturele hotspot die de gemeente voor ogen heeft. Er mist levendigheid en bezoekersaantallen blijven achter grond. Dit heeft ook invloed op het bereik van de bibliotheek.

Als het gaat om het creëren van meer toeloop in De Oude Veiling, dan heeft de bibliotheek baat bij een toename van het aantal bezoekers. Het organiseren van meer activiteiten heeft namelijk een grotere impact op het stimuleren van lezen. Meer toeloop en uitstraling van het gebouw wordt doorgaans bereikt door meer samenwerking. Dit vergt niet alleen meer coördinatie en samenwerking tussen organisaties met verschillende belangen en doelgroepen maar ook het opstellen van een gezamenlijke agenda en het vrijmaken of her beschikken van middelen. In de Uitvoeringsnota van het Sociaal Domein wordt Cultuurpunt genoemd als de partij die een coördinerende rol op zich zou moeten nemen om de samenwerking met andere kunst- en cultuurpartners te bevorderen. Cultuurpunt kan als zo fungeren als verbindende factor binnen De Oude Veiling. Als coördinator kan ze de samenwerking met andere belangrijke spelers optimaliseren en aanjagen zoals Cultuur Aalsmeer (KCA), het Flower Art Museum, de Historische Tuin, erfgoedlocaties, Radio Aalsmeer en de bibliotheek zelf.

LANGERE TERMIJN

Om De Oude Veiling als geheel aantrekkelijker te maken en een bruisende culturele ontmoetingsplaats te creëren, zijn bredere inspanningen nodig die het concept van een toegankelijke culturele huiskamer ondersteunen. Ook de uitstraling van de bibliotheek zelf kan bijvoorbeeld worden verbeterd door middel van aangepaste verlichting, indeling en faciliteiten, waardoor meer mensen worden aangetrokken om er bijvoorbeeld te lezen of te studeren.

> *“Wat gebeurt er veel in de bieb! Ik had altijd het idee dat het stoffig was, maar dat is helemaal niet zo. Cool!”*
> - Dylan, bibliotheekbezoeker

De locatie waar de bieb is gevestigd speelt ook een belangrijke rol in de zichtbaarheid en het bereik van de bibliotheek. Als we kijken naar de vier pijlers van de opdracht richting de bibliotheek dan stelt dat niet alleen eisen aan de inhoudelijke opdracht maar impliciet ook aan de fysieke omgeving van de bibliotheek. Een vraag die we ons kunnen stellen is of de ambitie van een moderne en inclusieve bibliotheek op termijn past in de huidige locatie en bij situatie in De Oude Veiling. Wanneer je kijkt naar de functies van een bibliotheek en waar ze in de toekomst naar toe wil, vraagt dit om een openbaar gebouw met flexibele ruimtes. Deze ruimtes kunnen variëren van een gezellig café tot werkplekken, van een plek om boeken te lenen tot een expositieruimte.

De afgelopen jaren ondergingen verschillende bibliotheken in ons land een transformatie. Waar ze voorheen in een pand zaten dat voornamelijk fungeerde als plek om boeken te lenen, huizen ze nu in gebouwen die ook plek bieden voor andere culturele functies. Uithoorn, Vugt, LocHal en Forum en ook bijvoorbeeld OBA Oosterdok, zijn goede voorbeelden waar het gebouw een grote uitstraling en een belangrijke rol speelt in de beleving en het aantrekken van bezoekers en partners.

Op deze verschillende locaties zijn bibliotheken gehuisvest in vaak iconische en industriële gebouwen, al dan niet met diverse partners en met aanpasbare ruimtes. Wat al deze locaties gemeen hebben, is dat ze gemakkelijk te vinden zijn en een open uitstraling hebben. 'Bibliotheken die onderdeel zijn geworden van een gebouw met meerdere culturele functies, trekken veel meer bezoekers' blijkt uit een recent onderzoek van Berenschot[4].

SYNERGIE KERKENVISIE EN BIBLIOTHEKEN

Veel kerkgebouwen worden steeds minder gebruikt voor religieuze doeleinden vanwege dalende kerkbezoeken, zo ook in Aalsmeer.
In de kerkenvisie stellen gemeentes, kerkelijke gemeenten en andere betrokken partijen een toekomst voor het (maatschappelijk) gebruik en behoud van kerkgebouwen. Een van de mogelijke herbestemmingen voor kerkgebouwen is het vestigen van een bibliotheek. Het verdient de aanbeveling in een volgende collegeperiode na te gaan of de bibliotheek en De Oude Veiling elkaar dan nog voldoende versterken.

4 *https://www-consultancy-nl.cdn.ampproject.org/c/s/www.consultancy.nl/nieuws/amp/52305/berenschot-getransformeerde-bibliotheken-trekken-veel-meer-bezoekers*

6 Hoe evalueren we de bibliotheek?

Het evalueren van het werk van een bibliotheek wordt door gemeenten op verschillende manieren gedaan en is afhankelijk van de doelstellingen, de behoeften van de gemeente en de beschikbare middelen. De criteria die wij als gemeente Aalsmeer willen gebruiken bij evaluatie in afstemming met de bibliotheek zijn:

1. Kwaliteit van de diensten:
- Gebruikersonderzoeken: regelmatige enquêtes en feedback van bibliotheek-gebruikers om de tevredenheid en behoeften te meten.
- Collectie en inhoud: evaluatie van de diversiteit, actualiteit en relevantie van de bibliotheekcollectie

2. Bezoekersaantallen en gebruik:
- Statistieken van bezoekers: analyse van het aantal bezoekers per dag, maand en jaar en in vergelijking met voorgaande periodes.
- Uitleningen: aantal uitgeleende materialen en digitale uitleningen.
- Evenementen en programma's: deelname aan bibliotheekactiviteiten.

3. Impact op de gemeenschap:
- De resultaten uit de jaarlijkse evaluatie van de samenwerkingen met de scholen.

4. Toegankelijkheid en inclusie:
- Verbeteracties op het gebied van toegankelijkheid en inclusie (controle via jaarplan/jaarverslag).

5. Strategische doelen en prestaties:
- Doelstellingen: beoordeling van de mate waarin de bibliotheek haar strategische doelen en missie realiseert. Dit is onderdeel van het jaarverslag van de bibliotheek.
- Prestatie-indicatoren: gebruik van specifieke, meetbare indicatoren om de prestaties van de bibliotheek te evalueren. Dit is onderdeel van het jaarverslag van de bibliotheek.

6. Innovatie en toekomstbestendigheid
- Technologische vooruitgang: mate waarin de bibliotheek innoveert en gebruik maakt van nieuwe technologieën om de dienstverlening te verbeteren.
- Flexibiliteit en aanpassing: het vermogen van de bibliotheek om zich aan te passen aan veranderende behoeften en trends in de samenleving en technologie.

7. Strategische doelen en prestaties
- Doelstellingen: beoordeling van de mate waarin de bibliotheek haar strategische doelen en missie realiseert.
- Prestatie-indicatoren: gebruik van specifieke, meetbare indicatoren om de prestaties van de bibliotheek te evalueren.

Daarnaast levert de bibliotheek, zoals genoemd in de Strategienota Sociaal Domein 2024-2027, jaarlijks de volgende cijfers aan:

1. Het aantal bezoekers van de bibliotheek in Aalsmeer.
2. Het percentage kinderen met plezier in lezen (Monitor leesplezier).

Deze cijfers nemen we jaarlijks op in de P&C documenten.

In het vierde kwartaal van 2025 evalueren we in samenwerking met de bibliotheek de voortgang. Daarnaast monitoren we jaarlijks een deel van de criteria via het jaarverslag van de bibliotheek.

7 Financiën

In de meerjarige subsidieovereenkomst legt de gemeente afspraken vast met de bibliotheek over doelstellingen ten aanzien van gebruik, uitleningen, raadplegingen en/of activiteiten. Op dit moment worden de financiën voor de bibliotheek in Aalsmeer geregeld door middel van subsidies en budgetallocaties vanuit de gemeente Aalsmeer. Deze subsidies en budgetten worden vastgesteld binnen het kader van de gemeentelijke begroting. De gemeente Aalsmeer wijst jaarlijks een budget toe aan de bibliotheek voor haar operationele kosten, waaronder personeelskosten, aanschaf van materialen, onderhoud van faciliteiten en eventuele andere, lopende uitgaven.

De jaarlijkse exploitatiesubsidie bedraagt voor het jaar 2024 €539.582,40

Daarnaast worden er specifieke afspraken gemaakt tussen de bibliotheek en de gemeente over extra financiering voor bepaalde projecten, programma's of initiatieven die de bibliotheek uitvoert. Deze afspraken kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op uitbreiding van diensten, samenwerkingen met andere organisaties, of specifieke programma's gericht op het bereiken van bepaalde doelgroepen.

Op dit moment lopen er de volgende aanvullende subsidiestromen:

- Subsidie Digitaal & Data gedreven werken: €10.350,-
- Subsidie Informatiepunt Digitale Overheid (SPUK IDO): €32.185,-
- Subsidie Boekstartcoach: €12.500,-

Exacte financiële regelingen tussen de gemeente Aalsmeer en de bibliotheek kunnen variëren afhankelijk van lokale omstandigheden, beleidsbeslissingen en de beschikbare financiële middelen. In sommige gevallen kan de bibliotheek ook andere financieringsbronnen aanboren, zoals subsidies van provinciale of nationale overheden, donaties van particulieren of sponsoring door bedrijven.

Vanaf 2026 is er een wettelijke zorgplicht. De gemeente ontvangt hiervoor gedurende 2025 en 2026 een decentralisatie-uitkering boven op de gelden vanuit het gemeentefonds. Vanaf 2027 lopen deze geldstromen niet meer via een decentralisatie-uitkering maar via het gemeentefonds om in de zorgplicht te voorzien. Daarnaast heeft Aalsmeer ter voorbereiding twee SPUK aanvragen gedaan en toegezegd gekregen: een ter versteviging van de bibliotheek in de Oude Veiling en voor een mobiele/pop-up vestiging van bibliotheek Amstelland in Kudelstaart.

In de eerste SPUK gaat het onder meer om verruiming van de openingsuren van bibliotheek in de Oude Veiling van 32 naar 42 uur per week. Dit stelt de bibliotheek in staat om bv meer IDO-vragen te beantwoorden (Informatiepunt Digitale Overheid – nu al een wettelijke verplichting voor de gemeente) en de programmering uit te breiden. Daarnaast om de ruimte geschikter te maken voor privacygevoelige vragen vanwege IDO en de zogenoemde 'third space'. De tweede SPUK voor een mobiele/ verplaatsbare vestiging in Kudelstaart, kan worden ingevuld. Gedacht kan worden aan bijvoorbeeld een bibliobus of zo mogelijk een mobiele vesting op locatie bij de betrokken partners.

De gemeentelijke cofinanciering van 20% dekt Aalsmeer binnen de begroting en CUP-middelen voor kunst en cultuur voor 2024. Met deze extra inzet kan Aalsmeer zich voorbereiden op de wettelijke verplichting vanaf 1-1-2025 met als doel een (blijvend) sterke bibliotheek voorziening voor Aalsmeer (en Kudelstaart) door het samen met bibliotheek Amstelland voorbereiden op de gemeentelijke zorgplicht bibliotheken die vanaf 1-1-2025 gaat gelden.

Bijlage 1: SPUK middelen

De inkomsten (SPUK-middelen in verhouding tot de eigen bijdragen) en uitgaven hieruit zijn als volgt:

Incidenteel 2024/2025	Inkomsten	Kosten
Bibliotheek in de Oude Veiling SPUK voor versterking bibliotheek in De Oude Veiling	220.000	
Bijdrage vanuit de gemeente (cofinanciering 20%)	55.000	
Versterken bibliotheekfunctie in De Oude Veiling (personeel, huisvesting, automatisering, etc.)		275.000
Totaal	**275.000**	**275.000**

Bibliotheek in Kudelstaart	Inkomsten	Kosten
SPUK voor mobiele/verplaatsbare vestiging Kudelstaart	60.000	
Bijdrage vanuit de gemeente (cofinanciering 20%)	15.000	
Mobiele/verplaatsbare vestiging Kudelstaart		75.000
Totaal	**75.000**	**75.000**

Structureel (2026 e.v.)	Inkomsten	Kosten
Rijksmiddelen voor zorgplicht (in gemeentefonds)	124.500	
Versterken bibliotheekfunctie in De Oude Veiling		20.000
Mobiele/verplaatsbare vestiging Kudelstaart (personeel, huisvesting, automatisering, etc.)		78.500
Uitbreiding van programmer		26.000
Totaal	**124.500**	**124.500**

De kosten voor de incidentele bijdrage in 2024/2025 vanuit de gemeente zijn als volgt te dekken:
De cofinanciering van € 55.000 ten behoeve van de versteviging van de bibliotheek in de Oude Veiling dekken we binnen de reguliere begroting en cup middelen 2024 en/of 2025 voor Kunst en Cultuur.
De cofinanciering van € 15.000 ten behoeve van het pop-up experiment Kudelstaart dekken we uit de middelen die voor een bibliotheek Kudelstaart in het CUP zijn opgenomen.